

Smørum: Jeg tillader mig at foreslaa, at Lovforslaget henvises til et Udvalg paa 15 Medlemmer.

Uden Forhandling eller Afstemning vedtoges dette Forslag.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Æneste Behandling af Forslag til Beslutning af Folketinget [angaaende Gælds- nedskrivning for Landbrugere, Fiskere og beslægtede Erhverv].

(Forslaget til Beslutning findes i Tillæg A. Sp. 2805).

Sagen sattes til Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Aksel Larsen): Vort Parti anmeldte den 28. Oktober 1938, altsaa for snart 4 Maaneder siden, et Forslag til Beslutning af Folketinget saalydende:

„Folketinget beslutter at opfordre Regeringen til at udarbejde og i Rigsdagen forelægge Forslag til Lov om Gælds nedskrivning for Landbrugere, Fiskere og beslægtede Erhverv. Forslaget maa tilsigte en saadan Nedskrivning af den faste Gæld, at den fremtidige aarlige Ydelse, der gøres konjunkturbestemt, kommer til at staa i Forhold til Erhvervenes Indtjeningsevne. Ved Gælds nedskrivningen skal der tages Hensyn saavel til den almindelige Forandring i Erhvervs- og Afsætningsforhold som til Kurstab ved Laanenes Optagelse, Bevægelser i Kronkursen og til den enkelte Laantagers Forhold, Aarsagen til Laanenes Optagelse o. s. v. Der skal skabes Sikkerhed mod fremtidige Kurstab ved Optagelse af pantsikrede Laan. Omkostningerne ved Gælds nedskrivningen søges tilvejebragt gennem Inddragning af den ekstraordinære Formuestigning og Spekulationsgevinsterne i Kriseaarene, om fornødent tillige gennem en ekstraordinær Formueafgift i Lighed med den af da-værende Finansminister Bramsnæs i 1924 foreslaaede.

Forslaget til Lov skal udarbejdes og forelægges saa betids, at det kan blive gennemført som Lov, inden Rigsdags-samlingen slutter.“

Det er ikke egnet til at skabe Respekt for vort parlamentariske System, naar Arbejdsformen her i Tinget er en saadan, at

der skal hengaa omtrent 4 Maaneder, inden et saadant Forslag sættes til Forhandling, navnlig naar dette saa oven i Købet sker paa et Tidspunkt, hvor der kun er tre Uger, til Rigsdagssamlingen skal slutte, saa det end ikke teoretisk er tænkeligt, at Forslaget vilde faa Følger i Aar, selv om det vedtoges. Det fremgaar af det sagte, at jeg ikke nærer Illusioner med Hensyn til Forslagets videre Skæbne. Det gør ikke Forslagets Linie mindre rigtig, og det er givet, at denne Linie vil sejre engang, men for Landets og Folkets Skyld forhaabentlig inden længe.

Forslaget siger, at der skal gennemføres en generel Nedskrivning for Landbrugere, Fiskere og beslægtede Erhverv. Det er naturligt at tage Fiskere og beslægtede Erhverv med, da disses Vilkaar i mangt og meget er de samme som Landbrugernes og de samme Forholdsregler derfor er paa sin Plads. Men derfor spiller Landbrugerne alligevel Hovedrollen, ikke blot fordi de er de fleste, men paa Grund af Landbrugserhvervets alt overvældende Betydning for hele Danmarks Økonomi, for Produktionen og Kreditten og for Danmarks mellemstatlige Stilling. Landbrugets Problemer er Landsproblemer. Landbrugskrisen berører os alle, direkte eller indirekte. Vi er alle interesserede i, at den overvindes.

Landbrugskrisens Følger er Valutavanskeligheder og deraf følgende Afhængighed af visse udenlandske Afsætningsmarkeder, hvilket, som vi har set saa mange Beviser paa, let kan føre til politisk Afhængighed, eller i hvert Fald udsætter Staten for at komme under et betydeligt politisk Pres fra Udlandet. Den er direkte Aarsag til den stigende Arbejdsløshed. Dels har Landbruget under Krisen skilt sig af med en stor Del af sine Arbejdere. De sagkyndige synes enige om, at Tallet 40 000 ingenlunde er overdrevet. Det er ikke Arbejdere, Landbruget ikke har Brug for, men dets økonomiske Forhold tillader det ikke at beskæftige dem. Tillige har Landbrugskrisen ogsaa paa anden Maade bidraget til Arbejdsløshedens Stigning, idet mangfoldige Landbrugere har maattet undlade eller udsætte Reparationer af Bygninger eller Maskiner, Nyanskaffelser o. s. v. og tillige har maattet sætte deres personlige Forbrug ned. Alt dette vil have mindsket Omsætningen i Landet, altsaa mindsket Produktionen, hvoraf følger mindre Brug for Arbejdskraft til Produktionen.

Der har maattet anvendes meget store Beløb for at hjælpe Landbrugerne økono-